

DANSK DESIGN

30. SEPTEMBER 2023 · ANNONCETILLÆG TIL JYLLANDS-POSTEN

Er dansk design andet end en gammel stol?

Ifølge DI har Danmark brug for en ny designpolitik.

Side 18

Danmarks nuværende designpolitik blev lanceret i 2007. Det vil Lise Thomsen og DI gerne lave om på. Foto: DI

Har Danmark brug for en ny designpolitik?

»Dansk design er ikke, hvad det har været«. Sådan lyder den ildevarslende analyse fra DI, som opfordrer til en ny dansk designpolitik. Den skal sikre, at Danmark kan fastholde sin status som en af verdens førende designnationer.

INTERVIEW Anders Vinderslev

Hvis du bladrer i DI's nye folder 'Danmark skal have en ny designpolitik', finder du på side 4 en tidslinje. Tidslinjen begynder i 1950 med et symbol, der ligner prototypen på et af de ikoniske fjernsyn, som Bang & Olufsen indtog verden med. Ved siden af symbolet læser teksten: »Danmark bliver kendt som verdens førende designnation. Bevæbnet med stole, legoklodser, lamper, sølvtøj og porcelæn og med udgangspunkt i solid materialeforståelse og en stærk håndværks-tradition, tager Danmark verdens boliger, hoteller og kontorer med storm.« Det er begyndelsen af tidslinjen. På dette tidspunkt er alt godt for dansk design. Fast forward til det sidste nedslagspunkt: året 2023. Meget har meget forandret sig. Teksten læser: »Denmark has a long and rich history, dating back to the 19th century when Denmark was a leading force in the world of design.« Dette stykke tekst er skrevet af den famøse chatbot, ChatGPT. Det er især vigtigt at være opmærksom på den sidste formulering: 'was a leading force in the world of design'.

»Nu skal man ikke tage alt, som ChatGPT skriver, for gode varer, men det er da en smule nedslående. At det er svaret, når man spørger ind til Danmark som designnation. Desværre passer det meget godt med vores indtryk: Danmarks storhedstid som designnation ligger på nuværende tidspunkt bag os. I hvert fald hvis man taler om de-

sign, som det forstås i verden i dag - for designbegrebet har udviklet og udvidet sig - og det er der, vi ikke har fulgt med. I Danmark tror vi i høj grad stadig at design handler om en pæn stol. Derfor skal der ske noget, hvis vi ikke skal sakke yderligere bagud,« siger Lise Thomsen, fagleder hos DI Kreative Erhverv.

Den gamle designpolitik

Ifølge DI har Danmark brug for en ny designpolitik. Det er den debat, som Lise Thomsen m.fl. hos DI, inklusiv DI's design board med medlemmer fra virksomheder som VELUX, LEGO og Grundfos, forsøger at sparke i gang. Blandt andet med en plakat med overskriften "20 danske designklassikere" med tilhørende billeder, hvor størstedelen af 'klassikerne' ligger en del år tilbage i tiden.

»Hvis vi kigger på tidslinjen, har vi blandt andet et punkt, der hedder 2007. Det var i 2007, at Apple lancerede sin første iPhone. Men 2007 var også året, hvor Danmark fik sin seneste designpolitik. Jeg tror, de fleste er enige om, at der sket rigtigt meget siden 2007. Både i forhold til design, teknologi, industri og samfundet som helhed. Derfor har vi i høj grad brug for en ny designpolitik, som er målrettet de udfordringer, som design skal løfte i dag. Det er ikke fordi, vi mangler evnerne, men vores opfattelse af design trænger til en opfriskning. Ellers risikerer vi, at Dan-

mark over tid mister sin status som en stor designnation,« siger Lise Thomsen.

Hun fremhæver, at andre sammenlignelige lande har markant nyere designpolitikker end Danmark.

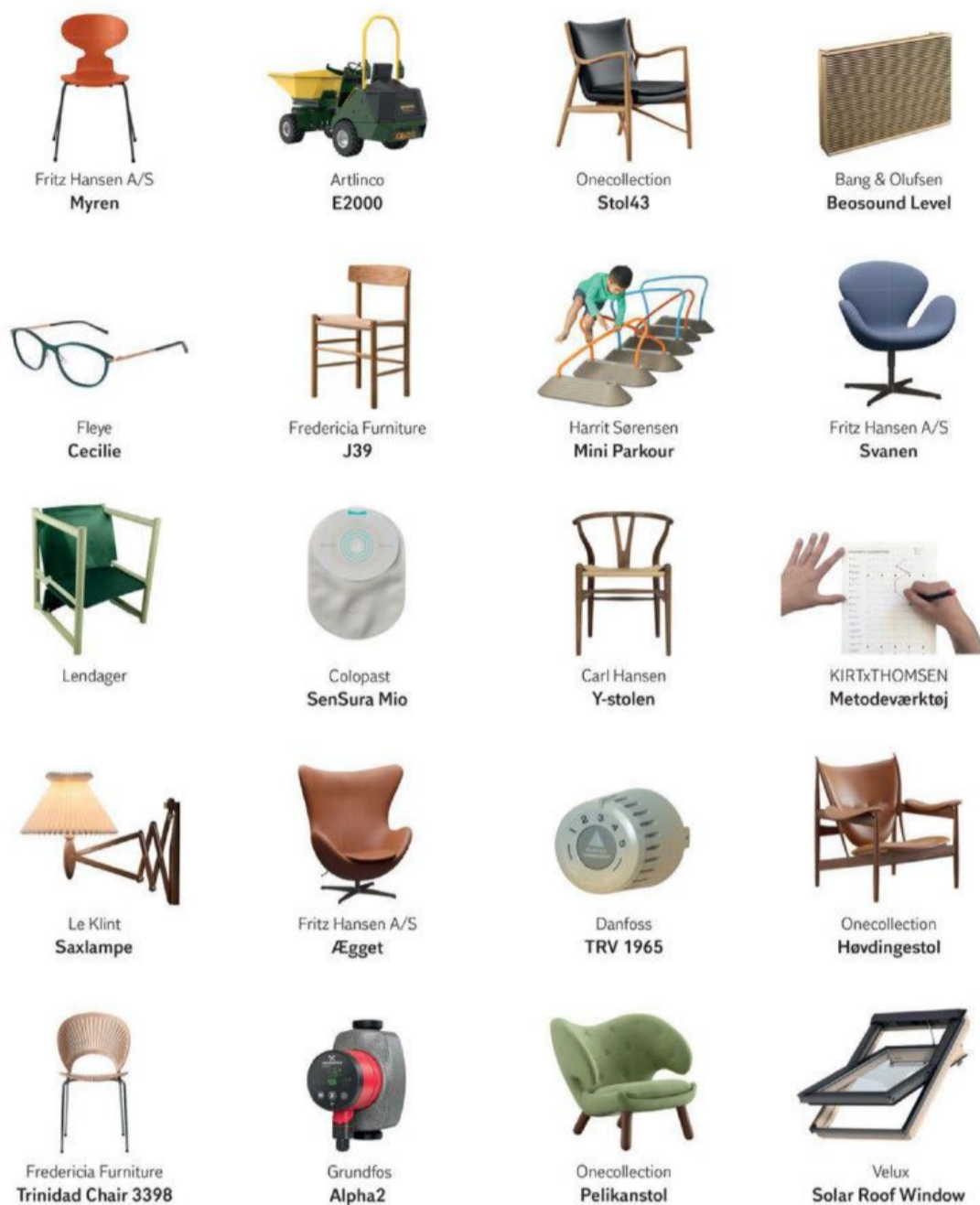
»Det er lande som Sverige, Finland, Island, Frankrig, Irland, Letland, Storbritannien og Singapore. De har alle sammen fået en ny designpolitik indenfor de seneste år,« uddyber Lise Thomsen.

Hvad er problemet?

Isoleret set er det ikke et problem, at Danmarks nuværende designpolitik har over 15 år på bagen. Hvis, altså, den fortsat ansprede Danmark til at bevare sin status som en stor og stærk designnation. Udfordringen er bare, at meget tyder på, at Danmark sakker bagud: vi er ikke længere den toneangivende designnation, vi var engang. Hovedparten af de største danske designs blev udklækket omkring midten af 1900-tallet eller endnu længere tilbage. Syveren, PH-lampen, Grundfos' pumper og LEGO er 'gamle' opfindelser. Ifølge Lise Thomsen er det indikationer på, at den danske tilgang til design, anno 2023, i et eller andet omfang er bedaget.

»I Danmark er der stadigvæk en tendens til, at man ser design som en primært æstetisk øvelse. Det er vores tese, at tidens store udfordring ikke er at designe flere pæne sto-

20 DANSKE DESIGNKLASSIKERE

Danmark skal have en ny designpolitik

di.dk/design

Plakaten fra DI indikerer, at mange af dansk designs største succeser ligger en del år tilbage i tiden. Foto: DI

DI'S 21 FORSLAG TIL EN NY DESIGNPOLITIK

DI har offentliggjort 21 forslag til en ny dansk designpolitik. Tre af forslagene er:

- Der etableres et videnscenter for implementering af ecodesign/grøn cirkulær omstilling i traditionelle produktionsvirksomheder, som opsamler og strukturerer den viden som GCO indsatsen genererer. Herunder inden for emner som: Materialer og materialeforståelse, Sourcing og indkøb, krav til leverandører.
- Regeringen afsætter midler til at oprette branchespecifikke erhvervs-Ph.D'er i krydsfeltet mellem CØ (Cirkulær Økonomi) og designtænkning.
- Uddannelsesinstitutionerne skal sikre at de bachelorstuderende besidder de relevante kernekompetencer ved afgang, og at der uddannes designere med T-formede profiler med dybe kompetencer indenfor visualisering, konceptualisering og helhedsløsninger med brugeren og planeten i centrum, kombineret med værktøjer til tværgående samarbejde, kulturforståelse og innovation og få tænkt data og digitalisering ind i designfasen. Kilde: DI

le eller lamper. Hvis man skal sætte det lidt på spidsen. Design anno 2023 og de kommende mange år handler om de store samfundsmæssige udfordringer med bæredygtighed og grøn omstilling. Det er aspekter af designprocessen, som ikke var særligt fremtrædende i 2007. Og det er blandt andet derfor, at vi mener, at det er på tide at vedtage en ny designpolitik. Som kan være med til at definere en ny vej for dansk design i en verden med nogle helt andre udfordringer,« siger Lise Thomsen.

En del af DI's forsøg på at ruske op i 'Design Danmark' handler derfor også om landets designuddannelser. »Danske virksomheder efterlyser designkompetencer til innovationsprocesser og grøn omstilling. Alligevel har dimittendledigheden for nogle designuddannelser igennem en årrække været høj. DI mener, at uddannelsesområdet har behov for fokusering, specialisering, samarbejde og erhvervsretning for at levere fremtidens designere i verdensklasse. Designere, som kan accelerere den grønne omstilling og være kernen i en robust fremtid,« skriver DI i sit oplæg.

Nye krav til produkter

En stor del af DI's oplæg til en ny designpolitik handler om at omstille dansk design, og derigennem danske virksomheder og dansk produktudvikling, til en ny virkelighed. Hvor krav om bæredygtighed og genanvendelse kommer til at diktere, hvilke løsninger bliver valgt til eller fra. Skrappe EU-krav til grøn omstilling (ECO-design) bliver implementeret fra 2025 og kommer til at berøre over 41.000 danske virksomheder. Ifølge DI mangler der kompetencer inden for materialeforståelse, indsigt i cirkulære forretningsmodeller og kompetencer til cirkulær produktudvikling.

»Vi ved allerede, at der eksempelvis fra EU kommer nye krav til virksomheder og produkter. I forhold til bæredygtighed, genanvendelse og genbrug. Og det accelererer kun fra nu af.

Lige nu er vi der, hvor man eksempelvis fokuserer meget på bæredygtig emballage, men i fremtiden skal hele produktet kunne skilles ad og genanvendes. Det indebærer nogle helt nye udfordringer for designprocesser, og det er

blandt andet det, vi skal arbejde henimod med en ny designpolitik,« siger Lise Thomsen.

Gode danske forudsætninger

I 2022 nedsatte Kulturministeriet en ekspertgruppe, som skal være med til at udvikle en ny national arkitekturpolitik. Ifølge Lise Thomsen er det DI's forhåbning, at man fra politisk side beslutter at udvikle en ny designpolitik parallelt med arkitekturpolitikken. Og selvom udgangspunktet for en ny dansk designpolitik kan fremstå en smule dystert, er Lise Thomsen fortrøstningsfuld. Der er nemlig alt mulig grund til at tro på, at Danmark igen kan blive en stor designnation.

»En af de discipliner, vi er rigtig gode til i Danmark, er at samarbejde omkring innovation. Og design fremadrettet bliver i endnu højere grad en samarbejdsdisciplin om at løse de her ekstremt komplekse udfordringer. På den måde er jeg ikke i tvivl om, at vi i Danmark har et super stærkt udgangspunkt for igen at blive en stærk designnation,« siger Lise Thomsen.